

REPERE SENINE

CLAUDIU T. ARIEȘAN

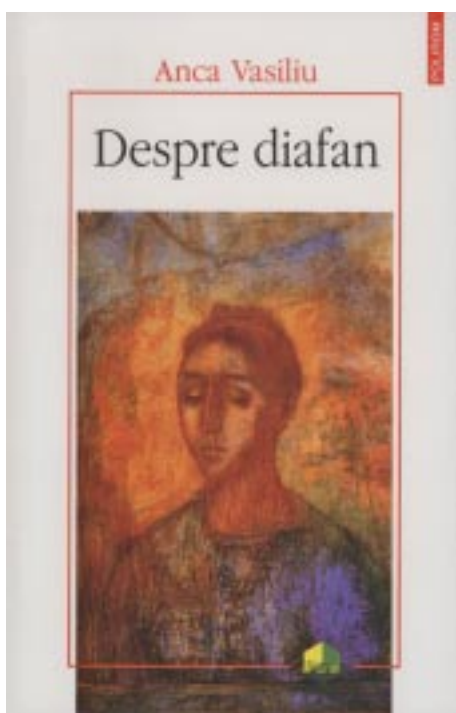
(I) Hazul de necaz a fost dintotdeauna o modalitate a românului de a transfera lucruri altminteri apăsătoare și grave într-o zariște a suportabilului cotidian. Nu altfel gândesc alcătuitoarii poznași ai cenaclului timișorean "Ridendo", majoritatea oameni foarte serioși la locul de muncă dar capabili de tonice surâsuri compensatorii în pauzele de *loisir*. Așa stau lucrurile cu antologia de amuzante catrene **Studenti(me)a văzută de epigramiști**, îngrijită de Ionel Iacob-Bencei, Editura de Vest, Timișoara, 2010, 135 p. și izvodită la propunerea colegului cenaclist Ștefan Buzărnescu, distins universitar și aprig analist al bovarismelor societății autohtone. Această a doua ediție, cu peste o sută de autori antologați, vine augmentată după șapte ani de la prima ei apariție și poartă avizul entuziast al președintelui Uniunii Epigramiștilor din România, George Corbu. Cartea mai e îmbogățită cu excelențele caricaturii semnate de Sopi și cu grupări ale unor selecte "picături de înțelepciune" antice și moderne. Iar la clasică întrebare "de ce scriem epigrame?" același "fiiu nelegitim al hazului de necaz", cavalerul sociolog Ștefan Buzărnescu ne răspunde concis: "Azi, când nu ne mai e teamă, / Spunem lumii ca să știe: / Fiindcă noi trăim o dramă / Vrem mai multă comedie".

(II) La fel de tonice și degajând așijderea unor compensator de aleasă calitate sunt succintele crochiuri memorialistice aparținând medicului timișorean **Francisc Schneider, Copilărie sub trei cârmuiri (evocări mozaice)**, "Vasile Goldiș" University Press, Arad, 2009, 80 p. Cunoscutul profesor de fiziologie de la Facultățile de Medicină din Timișoara și Arad ne livrează ca un alt Hector Malot sau, mai degrabă, precum Șalom Alehem crâmpie din vremurile îndepărtate ale copilăriei eterne printr-o lupă afectiv-ironică ce atenuează tragediile istorice și le face cu atât mai pilduitoare pentru contemporanii mai tineri ce au fost scutiți de ele. Genealogia și-o face, desigur, pornind de la protopărintele Adam, ajungând până la importanta, pentru el, stradă XII, care nu este celebra XII Avenue new-yorkeză ci ulița din comuna-i natală Fratelia sau Chișoda Nouă. Momente cruciale din cronologia urbei și țării, cum ar fi inaugurarea catedralei mitropolitane în prezența regelui Mihai, reforma monetară și cea educațională sunt alert și concis prezentate în acest volumaș delectabil și original.

(III) Cu aceleași afinități selective și profund constructive se prezintă sinteza directorului Institutului de Gestalt Therapy din Tel Aviv **Lenny Ravich, Terapia prin râs. Un lucru amuzant întâmplat pe calea spre iluminare**, trad. Ana Sârghiută, pref. Carmen

Bayer, Editura Herald, București, 2010, 222 p. Pe lângă o colecție savuroasă de parabole clasice, anecdote, întâmplări personale și dictoane comice, acest *best-seller* tipic american susține teoria râsului vesel ca adjuvant în vindecarea unor maladii grave, deci ca parte din recent formulata medicină integrală ori medicină a stilului de viață (vezi povestea autobiografică a medicului deghizat în clovn Patch Adams, narată filmic de Robin Williams în 1998). Ca moduri de viață, umorul și optimismul generic constituie veritabile călătorii spirituale, crede autorul, și el însuși ne invită la o atare investigație surâzătoare în lumea pozitivă și melioristă a comicului de calitate: "să-ți trăiești viața ca un joc îți poate da foarte multă tărie" sau, altfel spus, "să nu crești mare. Privește lumea prin ochii unui copil". Vorbele lui Albert Einstein sunt doar unele dintre multele alternative ce pot marca, dacă sunt bine digerate și asimilate, un debut fericit într-o viață mai senină și mai sănătoasă: "Lumea poate fi văzută în două feluri: nimic nu este un miracol. Totul este un miracol". Sau cum susține Tim Robbins în *Still life with woodpecker*: "Nu este niciodată prea târziu să ai o copilărie fericită".

(IV) Luminoasă la propriu, ca temă și tratură, ni s-a părut cartea elaborată de **Anca Vasiliu, Despre diafan**, trad. Irinel Antoniu, pref. Jean Jolivet, Polirom, Iași, 2010, 383 p. Fosta cercetătoare la Institutul de Istoria

Artei al Academiei Române s-a stabilit de două decenii în capitala Franței, lucrează la C.N.R.S și predă la Paris IV Sorbona unde și-a susținut și doctoratul. Avem în față varianta ușor remaniată a memoriului tezei respective, ce caută să "exprime filosofic însoțirea privirii cu gândul". Și asta deoarece diafanul nu e "nici corp în sine, ca aerul, nici calitate particulară a unui corp transparent", ci nume de împrumut pentru lumină. Descrierea sistematică a noțiunii colacionează date din domeniile istoricului doctrinelor fizicii, esteticii și cosmologiei, trasarea doct fenomenologică atingând fruntariile dintre imanent și transcendent. Curat "știință inefabilă și sinteză epică" ar fi zis G. Călinescu, comentariul întortocheat al unor dificile texte aristotelice (*De anima*) sau platoniciene prin filieră medievală putând face deliciul oricărui îndrăgostit de arcele cunoașterii ponderabile, cu oarece greutate adică. Un demers cultural de bun calibru european, o lucrare sensibilă despre sensibilitate care totuși nu face nici o clipă rabat probității științifice, în sfârșit, un opus cu care inteligența autohtonă se poate liniștii mândri.

